

AGS 443 – Tillsatsmaterial för svetsning

Utsänt till: Medlemmarna i AGS 443,
samt för kännedom till: M Sjölander, H
Olsson och B Pekkari

PROTOKOLL

fört vid möte den **3 mars 2010** hos Svetskommissionen.

Närvarande:

Lennart Wittung, Esab (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen
Telefonavstämning kl 13.30-14.30 med
Fred Nicholson, Elga
Hans Åström, Böhler Welding Group Nordic

---

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordföranden Lennart Wittung öppnade mötet. Dagordningen kompletterades med:

- Ny punkt 7 lades till angående svenskt svar angående ändrat legeringsinnehåll för 316L i prEN ISO 17633 som annars är klar för FDIS.
- Ny punkt 8 lades till angående svenskt svar angående ändrat legeringsinnehåll för Ni 6043 i prEN ISO 18274 som annars är klar för FDIS.

Dagordningen godkändes därmed.

2. Föregående mötes protokoll (2040/09 från 2009-03-10)

Protokollet genomgicks och godkändes.

3. ELEKTRODPORTALEN® – Nya leverantörer, CE-märkning kontra dokumenterade och spårbara egenskaper (BKR)

Mathias rapporterade att tre produkter från en ny medlem i Svetskommissionen tillförts:

EN ISO 17632-A	T 42 2 Z P M 1 H5	Nittetsu SF-1A
EN ISO 17632-A	T 46 4 Z P M 1 H5	Nittetsu SF-3A
EN ISO 17632-A	T 42 4 Z M M 1 H5	Nittetsu SM-3A

Den nya medlemmen är

[Norsk Sveiseteknikk AS \(NST\)](#)

Postboks 575
3002 DRAMMEN, NORGE
Tel: + 47 99 27 80 00
Fax: +47 32 82 90 19

Databladet är för tillfället på norska, men leverantören har lovat att datablad på svenska finns tillgängliga inom kort.

Castolin och Oerlikon, som är medlemmar i Svetskommissionen, har fått information och påminnelser, men trots detta inte återkommit med sina CE-märkta produkter till ELEKTROD-PORTALEN© (www.svets.se/elektrodportalen).

Lennart rapporterar om Elektrodportalen under nästa möte med CEN/TC 121/SC 3 den 20 april.

4. Lägesrapport avseende ISO/TC 44/SC 3

Ordföranden rapporterade från mötet den 18-19 januari 2010 hos IS i Paris. 15 deltagare från 9 länder. I Resolutioner (N 837E) och Minutes (N 839) noterades följande.

Endast DISar diskuterades, men det finns inga CD på gång. Det innebär att de aktiva projekten kommer att minska i omfattning. Det är välkommet eftersom det varit högt tempo de senaste åren. En hel del kommande Systematic Review kan innebära en del revisioner.

Ordföranden Beate Rickes omvaldes för ytterligare tre år.

Man beslutade att avvakta med revision av ISO 636 till nästa Systematic Review 2013. Anledningen är att den inom kort blir EN (UAP) och man vill inte starta en revision i samtidigt.

Man diskuterade olikheterna i cohabitatioon med avseende på hållfasthet (brottgräns vs sträckgräns) och slagseghet (27 J vs 47 J). Nästa steg skulle vara att jämka ihop kraven. Inom 1-2 år kommer alla indelningsstandarder i Europa vara EN ISO. Det finns därför ett tryck på att AWS implementerar ISO-standarderna. Detta skulle öka incitamentet att jämka ihop kraven. Man konstaterade dock att jämka ihop kraven kommer ta ytterligare minst 10 år.

Noterade även att pågående projekten inom IIW, revision av ISO 3690 och 14732, inte ligger på ISOs projektlista, www.iso.org. Detta bör påpekas för Andrew Davis. Kommentarer på dessa behandlas nästa mellanmöte med IIW Commission Iie 18 mars i .

Nästa möte sker 8-9 juli 2010 i Istanbul i anslutning till IIWs årsmöte.

Samtliga nypublicerade standarder och numrerade dokument finns tillgängliga på <http://li.sis.se/tk134/ags443> under mapp 06.

Ordföranden sammanställningar med status för samtliga projekt **bifogas**. Några kommentarer, se punkterna nedan.

4.1. *Publicerade standarder, röstningsresultat och resultat av systematic review (SR)*

- ISO 2560: 2009 Publicerad oktober 2009
- ISO 14343:2009 Publicerad november 2009
- ISO/DIS 17633 Röstningsres., N 825 => Klar för FDIS, se dock punkt 7
- ISO/DIS 18274 Röstningsres., N 826 => Klar för FDIS, se dock punkt 8
- ISO/DIS 24034 Röstningsres., N 827 => Klar för FDIS, se punkt 9
- ISO/DIS 14171.2 Röstningsres., N 831 => Klar för FDIS, se punkt 9
- ISO/DIS 12153 Röstningsres. (2010-01-22), N 848 => Behandlas nästa SC 3-möte
- ISO/FDIS 14341 Röstningsres. (2010-01-26) => Publicerad februari 2010
- ISO/FDIS 14344 Röstningsres. (2010-01-27) => Publicerad februari 2010
- ISO 3581/Damd1 Röstningsres. (2010-01-31), N 849 => Behandlas nästa SC 3-möte
- ISO/DIS 18275 Röstningsres. (2010-01-31), N850 => Behandlas nästa SC 3-möte
- ISO/DIS 14372 Röstningsres. (2010-02-03) => Iie-589-10 behandl. nästa Iie-möte
- ISO/FDIS 3580 Röstningsres. (2010-02-10) => Publ. inom kort (ej EN, se pkt 5)
- ISO/DIS 544 Röstningsres. (2010-02-11) => Behandlas nästa SC 3-möte

4.2. Övriga pågående projekt/Arbetsprogram

- ISO/DIS 14174   Revision pågår. DIS nr 2 är under framtagning
- ISO 15792-1, -2, -3   Systematic Review (2010-03-16) => se punkt 6
- ISO 21952   Systematic Review (2010-03-16) => se punkt 6
- ISO 24598   Systematic Review (2010-03-16) => se punkt 6

5. Lägesrapport avseende CEN/TC 121/SC 3

Nästa möte är den 20 april 2010 hos DIN i Berlin.

Samtliga nypublicerade standarder och numrerade dokument finns tillgängliga på

[http://li.sis.se/tk134/ags443 under mapp 06](http://li.sis.se/tk134/ags443_under_mapp_06)

Noterar att ISO 3580, 3690, 14341 och 14372 inte hanterats parallellt varför dessa publiceras som ISO men den gamla standarden är kvar som SS-EN ISO. De kommer att antas som EN ISO via sk UAP, men det kommer att ta flera månader. Detta är inte acceptabelt. Lennart tar upp detta på nästa möte med CEN/TC 121/SC 3.

5.1. *Publicerade standarder (& cohabitation)*

- EN ISO 2560:2009   Publicerad oktober 2009
- EN ISO 14343:2009   Publicerad november 2009

5.2. *Övriga pågående projekt/Arbetsprogram*

- EN 12074:2000   Systematic Review – 2010-03-31 – Se punkt 6
- EN 12536:2000   Systematic Review – 2010-03-31 – Se punkt 6
- EN 14700:2005   Systematic Review – 2010-03-31 – Se punkt 6

6. Svenskt svar på Systematic Review för

- ISO 15792-1, -2, -3:2000 “Provningsmetoder”

Inga kommentarer.

Beslut: Vi svarar bekräftas för ytterligare 5 år.

- ISO 24598:2007 “Indelning av tråd, rörelektrod & tråd/pulverkomb. för varmhållfast”

Vi föreslår en ny indelning (”grade”) för en produkt de haft i många år, CrMo2V. Lennart återkommer med analysen.

Beslut: Vi svarar revision baserat på kommentar enligt ovan.

- ISO 21952:2007 “Indelning av tråd etc för varmhållfast”

Diskuterade om huruvida CrMo2V även borde läggas till här. Detta är inte så intressant för MIG/MAG, dock för TIG vilket omfattas av ISO 21952. Lennart återkommer angående analys.

Beslut: Vi svarar revision baserat på kommentar enligt ovan.

- EN 12074:2000 ”Kvalitetskrav för tillverkare av tillsatsmaterial”

Beslut: Vi svarar ja, med kommentar enligt ovan.

- EN 12536:2000 ”Indelning av stavar för gassvetsning av olegerat och varmhållfast

Denna kan inte kombineras med ISO 636 bl.a. p.g.a. olika kiselhalter.

Beslut: Vi svarar bekräfta för ytterligare 5 år.

- EN 14700:2005 ”Tillsatsmaterial för hårdpåsvetsning”

Inga kommentarer.

Beslut: Vi svarar bekräfta för ytterligare 5 år.

7. Svenskt svar på kommittéomröstning ändrat legeringsinnehåll för 316L i prEN ISO 17633 Tillsatsmaterial för svetsning - Rörelektroder och stavar för metallbågsvetsning med och utan skyddsgas av rostfria och värmebeständiga stål - Indelning

Ny kommittéomröstning (Committee Internal Ballot) cirkulerades 2010-02-25 angående ändrat legeringsinnehåll för 316L i prEN ISO 17633 som annars är klar för FDIS.

Förslaget är att för 316L (tabell 1B-3) ändra till C 0,04 % max och Si 1,0 % max (i enlighet med AWS).

Beslut: Vi svarar ja på förslaget.

8. Svenskt svar på kommittéomröstning angående ändrat legeringsinnehåll för Ni 6043 i prEN ISO 18274 Tillsatsmaterial för svetsning - Tråd- och bandelektroder, trådar och stavar för bågsvetsning av nickel och nickellegeringar - Indelning

Ny kommittéomröstning (Committee Internal Ballot) cirkulerades 2010-02-25 angående ändrat legeringsinnehåll för Ni 6043 i prEN ISO 18274 som annars är klar för FDIS.

Detta bygger på ett svenskt förslag att för Ni 6043 / NiCr30Fe9Nb2 (tabell 1) ändra Mn från 2,0 till 3,0 % och Cr från 28,5-31,5 % till 28,0-31,5 %.

UNS 6043 kan användas och skippa 6069 som skulle skilja sig enbart m.a.p. ovanstående.

Beslut: Vi svarar ja på förslaget.

9. Svenskt svar på kommande omröstningar:

Följande standarder är ej ännu på omröstning, men väntas inom kort:

- Slutomröstning för ISO/FDIS 14171 (N 841)

Beslut: Vi svarar ja utan kommentarer på förslaget när detta kommer på slutomröstning.

- Slutomröstning för ISO/FDIS 17633 (N 843)

Beslut: Vi svarar ja utan kommentarer på förslaget när detta kommer på slutomröstning.

- Slutomröstning för ISO/FDIS 18274 (N 845)

Beslut: Vi svarar ja utan kommentarer på förslaget när detta kommer på slutomröstning.

- Slutomröstning för ISO/FDIS 24034 (N 847)

Beslut: Vi svarar ja utan kommentarer på förslaget när detta kommer på slutomröstning.

10. Medlemsfrågor

Mette Ramberg Frodigh, Sandvik Materials Technology har ersatt Peter Stenvall i gruppen. Medlemslistan **bifogas**.

11. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

12. Nästa sammanträde

Nästa möte bestämdes till onsdagen **den 14 september 2010** kl 10.00 hos Svetskommissionen.

Vid protokollet

Mathias Lundin